

Preek ds. H.J. Begemann – H.C. Zondag 31

Ps. 15:1

Ps. 65:2

Ps. 65:1

Ps. 101:1,2,3,5

Ps. 73:11

Ps. 93:3

Lezen: Jesaja 22:15-25

Tekst: H.C. Zondag 31

Gemeente van onze Here Jezus Christus,

Het is niet de meest geliefde zondagsafdeling, zondag 31. Men maakt dan onderscheid tussen die zon-dagen van de catechismus, die troost voor het hart geven, die iets zeggen over de praktijk van het geestelijk leven en die zondagen, waartoe dan ook zondag 31 behoort, die meer spreken tot het verstand en niet zo direct in verband staan met de zaligheid.

En toch, het moet opvallen bij het lezen van zondag 31, wat worden daar machtige dingen gezegd van de kerk. Als we alleen maar lezen wat daar gezegd wordt over de opening van het koninkrijk der hemelen voor de gelovigen, dan blijkt die kerk iets ontzaggelijks te zijn: uitdeler van alle schatten, die door Jezus Christus verworven zijn: eeuwig leven, gerechtigheid, heiligheid, zaligheid.

In deze wereld worstelen de mensen om geluk. Daar werken ze voor, daar zwoegen ze voor. En ze weten het niet te krijgen.

En wat men ook nagejaagd heeft, waarvoor men gestreden en geleden heeft de eeuwen door, het koninkrijk van vrede en gerechtigheid is vandaag verder buiten het bereik van de mensen dan ooit.

Wie gelooft nog dat er een instantie in de wereld is, die met macht bekleed is van boven om het koninkrijk der hemelen te openen en te sluiten?

En nu zegt zondag 31: en toch is het waar. Er is een instantie in de wereld, die van de Here van hemel en aarde de macht ontvangen heeft om dat koninkrijk te openen en te sluiten. Er is een instituut, waar de stromen van eeuwig leven ruisen, waarbinnen de krachten zijn, die de bergen weer vrede doen dragen en de heuvels heilig recht.

Hoort gij volkeren naar de kerk, die het verlossende woord spreekt met macht.

Ik verkondig u: de bediening van de sleutels van het koninkrijk der hemelen.

We letten op:

1. De geroepene tot die bediening
2. De majesteit van die bediening
3. De troost van die bediening
4. De dreiging bij die bediening

Broeders en zusters,

1. In Matteus 16:19 staat dat bekende woord dat de Here Jezus tot zijn discipel Petrus gesproken heeft: "Ik zal u de sleutels geven van het koninkrijk der hemelen".

Dat woord is door de Heiland gesproken nadat Petrus in naam van alle anderen de goede belijdenis gedaan had: "Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God". Christus' onderwijs heeft vrucht gedragen. In deze kring werken niet de krachten van vlees en bloed, maar de krachten van de Vader, die in de hemelen is. In deze belijdenis openbaren de discipelen dat zij vergaderd zijn door de grote goede Herder van alle schapen tot het eeuwige leven. En dat zij op hun beurt uitgezonden kunnen worden om anderen bijeen te vergaderen. En dan gebruikt Jezus dat bekende beeld van de sleutels: gij, apostelen, ontvangt van mij op dit ogenblik de sleutels van het koninkrijk der hemelen.

Om de diepe zin daarvan te verstaan moeten we terug naar Jesaja 22. Daar hebben we

te doen met een profetie tegen Sebna, die de functie bekleedde van sleuteldrager aan het hof van de koning. Een sleuteldrager van het paleis dat was niet maar een portier, een bediende aan de deur, maar hij was na de koning de belangrijkste man van het koninkrijk. Een soort eerste minister, een dienaar op een zeer belangrijke post.

Niemand kon tot de koning naderen dan alleen via deze man. Hem was toevertrouwd heel het paleis-verkeer. D.w.z. hij had het te zeggen over wie wel en wie niet toegelaten werd tot de koning.

Een zeer hoge functie en als teken van zijn waardigheid droeg hij dan ook bij officiële gelegenheden een houten, rijk versierde, grote sleutel over de schouder. Hij bezat in het rijk in de letterlijk zin van het woord de sleutelpositie. Als hij iemand de toegang tot de koning ontzegde, dan verschaftte hem die ook niemand anders. En als hij toeliet kon niemand tegenhouden.

En wat dat betekende moeten we zien tegen de achtergrond van het volkerenleven toen: wat kon er niet veel aan gelegen zijn om tot de koning te worden toegelaten. Bij hem moest men immers zijn om recht te verkrijgen. De verdrukte, hij die onrecht leed kon alleen weer levensruimte onder Israël verkrijgen als de koning hem recht verschaftte. Daar moest hij terecht kunnen. Zo moest de koning recht spreken onder Israël in naam van God.

De getrouwe, de arme, de verdrukte, mag tot de koning komen, de sleuteldrager moet hem doorlaten. Hij moet daar kunnen zien dat de troon van de koning een troon is van weldadig recht.

Maar de snoodaard, de hovaardige, de man die met de ellebogen werkt, zal in mijn huis niet blijven.

De sleuteldrager moet hem weren en naar buiten werpen. Hij moet beven voor het gericht dat hier geoefend wordt.

De sleuteldrager moet er zorg voor dragen dat de boosdoener niet maar de rechtvaardige wel voor de koning komt. De man moet onkreukbaar zijn, onomkoopbaar, niet voor dreigementen opzij gaan. Hij moet het recht van weduwen en wezen beschermen.

Die sleuteldrager was een beveiliging van de Here voor zijn volk. Daarvoor had hij die man hen gegeven. Stel u voor het hof zonder deze functionaris. Bij de verdrukte, de benauwde zou zo gemakkelijk de gedachte opkomen: hoe kom ik door al die deuren en gangen, langs al die mensen en hoffunctionarissen ooit tot de troon van de koning? Ieder zou hem zo maar naar willekeur kunnen weren. Maar ook omgekeerd: de brutalen, de rijken, de welbespraakten zouden met veel goede woorden en vele geschenken zich altijd wel toegang weten te verschaffen. De toegang tot de koning weten te forceren.

En om dat nu te voorkomen was daar die sleuteldrager, die last en opdracht had zich stipt te houden aan de regels van het koninkrijk. Om alle willekeur te voorkomen. Maar wee dan ook het volk, als nu juist die sleuteldrager, van de Here gegeven, misbruik maakte van zijn vertrouwenspositie, als die man zelf niet deugde. Dan was er geen recht meer onder Israël, maar was er corruptie.

Sebna heeft de waardigheid niet aangekund. Hij misbruikte zijn positie voor eigen eer, wat heel concreet werd in het praalgraf dat hij zich uithouwen liet in de rotsen in de buurt van de koningen. Het moest de eeuwen kunnen verduren. Maar juist als hij het kunstwerk met trots komt bezien wordt daar over hem het oordeel aangezegd. Hij zal worden ineengerold als een kluwen wol en worden weggeworpen met al zijn eer. Die man is zijn positie niet waard. Er moet een ander komen in zijn plaats. De sleutel van het huis van David is niet veilig in uw handen, zegt de Here. Ik neem die van u af en zal de sleutel van het huis van David leggen op de schouder van Eljakim. En zijn plaats zal ik hecht en vast maken aan het hof. Hij zal tot een vader zijn voor de inwoners van Jeruzalem en voor het huis van Juda. Opent hij, niemand sluit, sluit hij, niemand opent.

En nu zegt Jezus met het oog op die sleuteldrager uit de tijd van Hizkia: En nu, kerk, gij kleine schare, heb Ik de sleutelmacht, de macht om te openen en te sluiten. Veel volkomener dan een aardse sleutel-drager het ooit zeggen kan, kan Ik het zeggen: "Niemand komt tot de Koning dan door mij". "Ik ben de Heilige, de Waarachtige, die de sleutel Davids heeft, die opent en niemand zal sluiten en die sluit en niemand opent." (Openb. 3:7). En elders: "Ik heb de sleutels van de dood en het dodenrijk." (Openb.1:18). Hier spreekt de gevolmachtigde van de Vader, die het in heel het

koninkrijk te zeggen heeft. Niemand kan tot God komen of hij moet eerst langs Jezus. Ieder die naar de ware vrede zoekt krijgt met Hem, Jezus Christus te maken.

En nu wordt het aangrijpend als we nog eens terugkeren tot die discipelkring en Jezus horen zeggen: "Ik zal u de sleutels geven van het koninkrijk der hemelen en wat gij op aarde binden zult, zal gebonden zijn in de hemelen en wat gij op aarde ontbinden zult zal ontbonden zijn in de hemelen". Daar wordt de sleutelmacht in handen gelegd van de apostelen.

Jezus heeft gezegd: u kunt om het koninkrijk binnen te gaan langs Mij niet heen. Nu wordt het: u kunt om het koninkrijk binnen te gaan langs de apostelen niet heen. Hun apostolisch woord, zoals zij de Christus verkondigen en verkondigd hebben, dat woord aan de kerk ter bediening toevertrouwd. Het mag onmogelijk lijken en dwaasheid, toch is het zo. Willen we zalig worden? Wilt u met vaste schreden de weg der zaligheid betreden? Dan komt u onder die ambtelijke dienst niet uit. Op die weg komt u ze tegen de ambtsdragers. De Here zelf heeft ze op die weg geplaatst. Hij vergadert, Hij opent, nodigt aan het avondmaal, door hen. Het heeft Hem behaagd bevoegdheden te geven over de sleutels, die toegang tot het koninkrijk met al zijn schatten.

Zijn dan die mensen zo belangrijk? Nee, ze spreken immers hun eigen woord niet. Ze hebben geen bevoegdheid, die ze ontleen aan zichzelf. Ze kunnen maar niet naar eigen geliefden toelaten wie zij willen. Ze zijn gebonden aan Gods Woord en de goede belijdenis en de kerkorde die daarmee overeenstemt. De trouwe ambtsdrager spreekt zijn eigen woord niet, maar bedient de sleutel, het Woord van God. En de trouwe ambtsdrager leidt u naar de troon van de Vader. En de Here zegt: "Doe maar wat hij zegt. En wat de kerk op aarde ontbinden zal dat is in de hemel ontbonden".

De kerk is dan in zoverre pilaar en vastheid der waarheid, als zij het Woord spreekt, dat haar toevertrouwd is. Maar als die kerk wankelt, dan wankelt de waarheid. Als die kerk gaat knoeien en niet meer luistert naar de ordeningen van de Koning over het al of niet toelaten, dan is er geen waarheid meer. Dan wordt Gods volk verstrooid. Dan zegt de valse sleuteldrager tot de rechtvaardige: "u blijft buiten" en tot de onrechtvaardige: "en u mag binnenkomen". En dan wordt het corrupt.

En zo doet zich op de weg naar God ook de corruptie voor. De corruptie van de valse profetie en de valse kerken, die misleiden.

En er zijn velen toegelaten in het paleis en toen ze bij de Koning kwamen werden ze weggezonden: "Ik heb u niet gekend, gij werkers der ongerechtigheid". En toen riepen ze:..... *maar* uw sleuteldrager op aarde heeft gezegd: "vrede, vrede en geen gevaar".

181

Broeders en zusters, we willen niet graag horen van een valse kerk. Maar is het niet huiveringwekkend, dat duizenden het zullen zeggen: "Maar we hebben geleefd zoals onze ambtsdragers het zeiden en nu komen we bedrogen uit".

En de ware kerk is niet de kerk waar alle mensen zalig worden, maar wel de kerk waar alle mensen eens zullen ondervinden, dat God ieder zal oordelen naar het Woord, op de kansel gesproken en in de huizen bediend en op de catechisatie onderwezen.

Het gaat er niet om, broeders ambtsdragers, dat de mensen accoord gaan met uw woorden, maar dat God ermee accoord gaat. Dat is het enige. Nergens anders bang voor zijn dan voor dit ene, dat u anders spreekt dan dat God spreekt.

U mag door uw zacht vermaan en uw vriendelijkheid en goedwilligheid bij een broeder die niet met de Here leeft, niet de indruk wekken, dat het zo toch ook nog wel een beetje kan. U mag niemand vleien met een valse hoop en in de valse rust brengen.

Ook heilige verontwaardiging kan en moet op zijn plaats zijn.

God toornst over de zonde. Dan moet bedreigd worden en het moet gezegd en er moet gewaarschuwd worden voor eeuwig verderf.

Opdat niemand terecht zal kunnen zeggen: "Here, had dan maar eens iemand naar me toegestuurd, die het me dan ook eens zei. Men heeft het me zo ook nooit gezegd". Men zal niet ongewaarschuwd mogen verloren gaan. En het moet gebeuren zonder aanzien des persoons. En als u dan dat huis verlaat, kan het er best eens stormen, maar als het in uw hart maar vrede is! En het is niet: aanpassen maar, aanpassen en lijmen en lijmen, maar *de waarheid* verkondigen. Tot behoud, tot heil, ja door opening van de ogen en het hart. Tot bekering.

2. En zo kom ik tot het tweede: de majesteit van de bediening.

Men kan de gedachte krijgen, dat de kerk toch zo'n beetje de taak van poortwachter vervult bij de hemel. Zij spreekt uit of iemand binnen is of dat iemand buiten staat. Zij zegt hoe iemand binnen moet komen en hoe men verloren gaat. Dat maakt even de indruk, dat de kerk maar één sleutel heeft, nl. de sleutel van de buitenpoort.

Maar dat te denken is een vergissing. Jezus geeft geen sleutel van de buitendeur alleen maar. Hij geeft de sleutel van het koninkrijk der hemelen. De sleutel wordt gegeven niet alleen maar van de buitendeur maar ook de sleutel van de schuren en de stallen, en van de laden en de kasten in het paleis. Als u op reis gaat kunt u twee dingen doen: u geeft één sleutel óf de hele sleutelbos aan iemand die de volmacht over alles in uw huis heeft. Welnu, dat laatste doet Christus. Hij zelf gaat naar de hemel en dan geeft hij aan zijn kerk de sleutels van alle terreinen van het koninkrijk. En die sleutels zijn *de prediking en de tucht*.

Christus wil het hele leven onder de heerschappij van het Woord. In alle verhoudingen van het leven. Geen uitzonderingen. Niet: "dat zijn dingen tussen God en mij". Want God heeft het behaagd de *sleutel-macht* aan de kerk te geven.

En dan gaat heel de ambtsdienst, omdat ze door de Here is ingesteld, vergezeld van groot gezag. De kerk spreekt met majesteit en de kerk vraagt onderwerping aan haar woord: zo spreekt de Here. U bent in alles gebonden aan de prediking van het Woord van God. Troost ze u en bemoedigt ze u, dan moet u zich oprichten want het was de Here, die tot u sprak. Waarschuwt ze u dan kunt u niet zeggen: hij heeft gemakkelijk praten, want het was een woord namens de Here. We zitten in de kerk met ootmoedigheid, niet als mensen die cijfers hebben te geven. Een 6 voor de inhoud, een 4 voor de voordracht. En hebben we het na de preek misschien niet te veel over de predikant en te weinig over de boodschap. We moeten deze dingen niet te menselijk bezien. De vraag is niet zozeer: voldoen de preken ons als wel: wat doen we met het ons gepredikte Woord? God spreekt toch immers met de bedoeling dat we ons zouden beijveren ons leven al meer te heiligen, onze schreden vaster te zetten op het pad van zijn geboden.

Wat zou u van kinderen zeggen, die na een ernstige vermaning van vader zouden gaan klappen omdat vader het zo goed gezegd had, zo'n mooie stem had of zo'n goede voordracht? Of die omgekeerd zeiden: het was vandaag niet zoveel? Het gaat toch om *wat* er gezegd werd en dat die kinderen zich *dat* ook zouden aantrekken?

We moeten bereid zijn onder dat Woord door te gaan. Laat het maar op u aankomen en in u groeien en tot doorbraak komen in uw hele leven. Dan gaan de gemakkelijheid en de gemoedelijheid waarmee we tot nu toe wellicht "de godsdienst bedreven" vervagen. Dan staat het kunstig apparaat van discussiëren en becommentariëren misschien wel eens *even stil* en horen we het Woord van God dat ons *ontdek-ken* wil aan onszelf.

3. Maar dat Woord, met majesteit gebracht, laten we het niet vergeten, komt toch allereerst tot ons om ons te troosten. Dat is het derde: de troost van de bediening van de sleutelmacht.

U kunt misschien denken: wat komt zondag 31 met geweld op ons aan. Maar het is het geweld van de liefde, dat u gebracht wordt.

Immers hoor maar: Een van de vragen is: Hoe wordt het koninkrijk der hemelen door de verkondiging van het heilig evangelie geopend en gesloten? En dan blijkt het uit de vooropstelling van het woord "geopend", dat het in de prediking toch allereerst gaat om het openen. Dat gaat voorop. Aan de gelovigen wordt verkondigd en in het openbaar betuigd, dat al hun zonden door God om de verdienste van Christus werkelijk vergeven zijn, zo vaak zij de belofte van het evangelie met waar geloof aannemen. Laten allen, die in oprechtheid de Here vrezen, *die hun zonden ook kennen en het daar echt moeilijk mee hebben*, toch niet angstig zijn voor deze zondag 31. Want juist voor hen is hier de grootste troost, die zich denken laat. Elke zondagmorgen en elke zondagmiddag komt God weer zeggen dat er vergeving is van zonden voor ieder die gelooft. Telkens weer als zij de belofte van het evangelie met waar geloof aannemen. En dat geldt zo ruim mogelijk. Dat geldt voor alle zonden. Het is niet zo dat God u laat kiezen tussen twee dingen: hemel en hel en dat u het zelf maar moet uitzoeken. Nee, Hij heeft maar één ding in de kerk, de goede boodschap, de boodschap van genade: Uw zonden zijn u vergeven. Ontzaggelijk. Het koninkrijk der genade! Alle zondemacht overwinnend! Door

de dwaasheid van de prediking wil God redden en behouden ten eeuwigen leven. Allen die geloven. Daartoe zendt God die prediking dat zondaars behouden worden. En daartoe ging Paulus de wereld in. Naar de heidenen. En door die prediking te geloven ging de hemel hun open. Maar datzelfde geldt nog altijd van elke preek die we horen. Maar dan heb ik ook geen vrijheid van keus meer! Als dit evangelie mij niet verrast, ik mij daardoor niet grijpen laat, dan sta ik daar buiten, dan lig ik nog onder het oordeel. Met geweld vraagt God: geef mij uw hart.

En omdat dit de enige blijde boodschap is en omdat God geen andere heeft en Hij dus binnen de kerk-ruimte het allerbeste weg geeft wat Hij te geven heeft, daarom komt met geweld de eis van uw God. Deze boodschap zal alles in uw leven zijn, uw leven in vlam zetten.

En nu luistert het nauw. In die genadeprediking kwam de hemel naderbij. Maar tegelijk de hel. Want die twee liggen niet zo ver in afstand van elkaar als wij wel eens denken. Die komen één kerkruimte binnen. Denk maar aan de woorden van de Here Jezus tot die steden, die zijn wonderen hadden gezien maar zich niet bekeerd hadden: "Tot de hemel verhoogd, tot de hel zult gij worden neergestoten".

En daarom als de grootste genade verworpen wordt, dan komt in de kerk de grootste vloek: het eeuwig vuur. God wilde door de prediking de poorten wijd open zetten. Maar als dat dan door u wordt verworpen, dan gaan alle poorten ook in het slot. Dan verwerpt u Hem in zijn genade.

4. Aan alle ongelovigen en huichelaars wordt verkondigd en betuigd dat de toorn van God en het eeuwig oordeel op hen liggen zolang zij zich niet bekeren. Dat is de dreiging in de kerk, de dreiging bij deze bediening.

En dan niet de dreiging aan dieven en overspelers, maar één die tot allen komt: Geloof u het evangelie van de verzoening met uw hart?

Waar het ongeloof zich openbaart en zich wil blijven handhaven, daar is de kerk van Godswege geroepen om uit te sluiten met de sleutel van de tucht. In de kerk staan ook de stoelen van het gericht.

Er zijn consequenties verbonden in de kerk van Christus aan het verwerpen van de genade van God en aan het leven in ongerechtigheid.

Een kerk laat u niet zo maar in de gracht lopen. Een kerk die de tucht niet handhaaft is onbarmhartig. Die laat de zondaar zo maar ongewaarschuwd naar het eeuwig verderf gaan. En tegelijk maakt ze alle geweld van de prediking krachteloos. Want laat die prediking dan het oordeel aanzeggen in de meest krasse termen, het raakt tenslotte niemand meer, want de mensen gaan begrijpen: er wordt wel zwaar gepreekt, maar er gebeurt niets. Aan het zondigen is nooit één consequentie verbonden.

Net als een vader in een gezin die altijd dreigt maar nooit iets doet. Maar nog erger wordt het als vader tegen de één de vuist opheft en tegen een ander kind dat even later hetzelfde doet, vriendelijk glimlacht. De kerk heeft de roeping sleuteldrager te zijn. Om de ernst voor te houden van de zonden.

Maar ook als ze tenslotte buiten gaat werpen en het koninkrijk der hemelen gaat sluiten, dan is het laatste woord nog *genade*.

Uiteindelijk bedoelt ook dit tuchtmiddel deze zondaar op zijn weg naar het verderf nog tegen te houden. Opdat hij in verlatenheid en eenzaamheid zou gaan roepen: Gena o God, gena! Er kan barmhartigheid zijn in verbreking van de omgang. Want tenslotte is het zo: de uitsluiting is nooit het definitieve vonnis: u staat voor eeuwig buiten, maar altijd dit: als u zich niet bekeert, blijft u onder het oordeel. Er is bekering mogelijk zolang wij nog hier zijn in het heden der genade.

En daarom mogen we tenslotte zeggen: de deur staat altijd open. God dreigt als u niet behouden wilt worden. Heel de dienst van de kerk is om te vergaderen allen die van Christus zijn.

Zondag 31 zegt hoe wijd de deur wel open staat. Het feestmaal staat gereed en God dwingt om binnen te komen. Hij wil dat zijn huis vol wordt.

Amen.